Bài giảng: **Lập trình Python**

Bài 5: Thư viện NumPy (2)

Nội dung bài 05

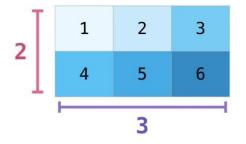
- 1. Chuyển đổi Vector, Array
 - > Reshape, Ravel, Concatenate, Split, Hsplit, Vsplit, Flip
- 2. Tính toán trên mảng
 - Arithmetic operators | Abs | Trigonometric | Exponents | logarithms | Round
- 3. Sắp xếp các phần tử trong mảng (sort)
 - Sắp xếp Vector | Sắp xếp Matrix
- 4. Tìm kiếm các phần tử trong mảng (where)
- 5. Ma trận vuông
 - **▶** det(A) | A⁻¹ | diagonal | Matrix below diagonal | trace of matrix | Eigen
- 6. Phép toán trên 2 ma trận
 - nq.equal | np.add | np.subtract | np.dot (@)
- 7. Rank(A), A.T

1. Kết hợp, chuyển đổi Vector, Matrix

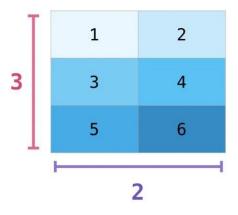
1.1 Reshape Arrays (4)

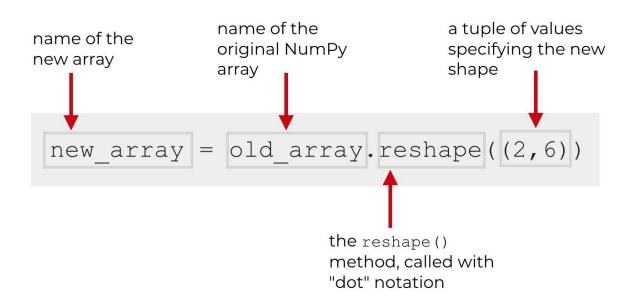
data

data.reshape(2,3)

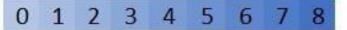
data.reshape(3,2)

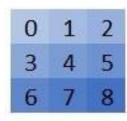

1.1 Reshape Arrays (5)

```
# Phương thức a.reshape(m,n)
 vector_a = np.array([5,7,2,9,10,15,2,9,2,17,28,16],dtype=np.int16)
   print(vector a)
   print('Số phần tử của vector:', vector_a.size)
   print('-----')
#Chuyển đổi vector về matrix (n x m)
 7 #Luru ý: matrix.size =vector.size
   matrix a = vector a.reshape((3,4))
   print('Reshape về matrix: 3 x 4')
10 print(matrix a)
   12 print('----
13 print('Reshape về matrix: 2 x 6')
   matrix b = vector a.reshape((2,6))
   print(matrix b)
16 print('Số phần tử của matrix b:', matrix b.size)
[ 5 7 2 9 10 15 2 9 2 17 28 16]
Số phần tử của vector: 12
Reshape về matrix: 3 x 4
[[ 5 7 2 9]
[10 15 2 9]
 [ 2 17 28 16]]
Số phần tử của matrix_a: 12
Reshape về matrix: 2 x 6
[[ 5 7 2 9 10 15]
[ 2 9 2 17 28 16]]
```


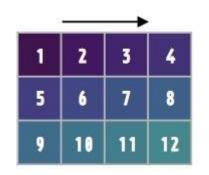
Reshape Vector to Matrix

1.1 Reshape Arrays (6)

Sắp xếp thứ tự các phần tử khi reshape array sử dụng thuộc tính order ='C' | 'F'

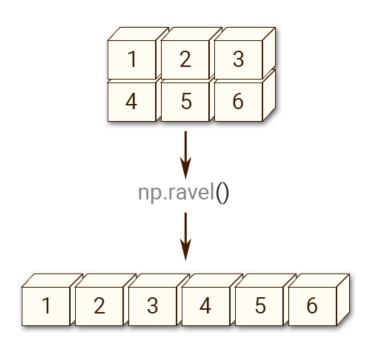

	1	4	7	10
↓ 	2	5	8	11
	3	6	9	12

a1.reshape(3, 4) # reshapes or 'fills in' row by row
a1.reshape(3, 4, order='C') # same results as above

al.reshape(3, 4, order='F') # reshapes column by column

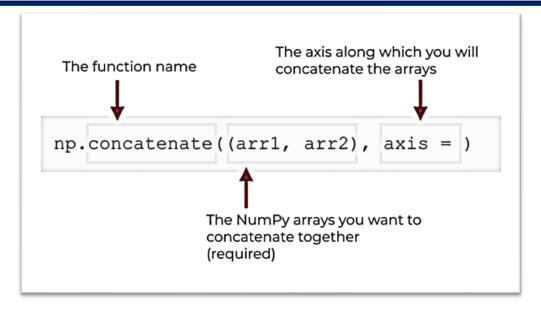
1.2 Flatten | ravel Arrays

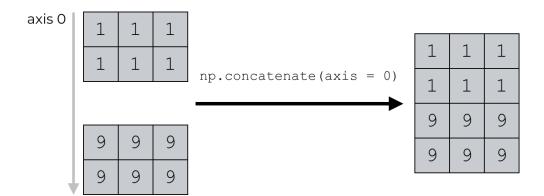
```
#Chuyển đổi từ Matrix --> Vector
   a1_2d = np.array([(1,2,3,4),(5,6,7,8),(9,10,11,12)])
    print('Matrix: \n', a1 2d)
    print('-----
    print('a) ravel by row (default order=\'C\')')
    print(a1 2d.ravel())
   print('\n b) ravel by column (order=\'F\')')
    print(a1 2d.ravel(order='F'))
Matrix:
 [[ 1 2 3 4]
 [5 6 7 8]
 [ 9 10 11 12]]
a) ravel by row (default order='C')
[1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12]
b) ravel by column (order='F')
```

[1 5 9 2 6 10 3 7 11 4 8 12]

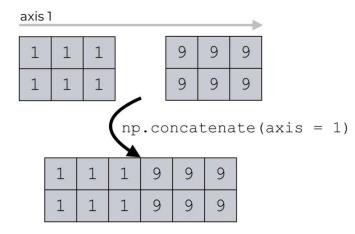
1.3 Concatenate Arrays (1)

Setting axis=0 concatenates along the row axis

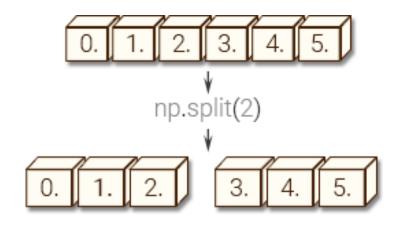

Setting axis=1 concatenates along the column axis

5.4 Split Arrays (9)

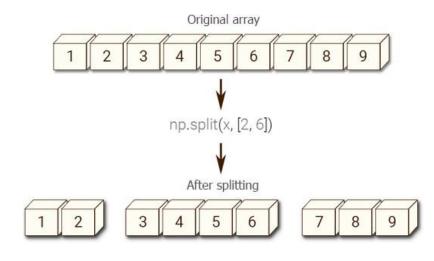
Split: Tách một vector, ma trận thành các vector, ma trận con


```
import numpy as np
x = np.arange(0,6)
print(x)

#Tách vector x thành 2 vector
#có số phần tử bằng nhau
x1, x2 = np.split(x, 2)
print(x1, x2)
```

```
[0 1 2 3 4 5]
[0 1 2] [3 4 5]
```


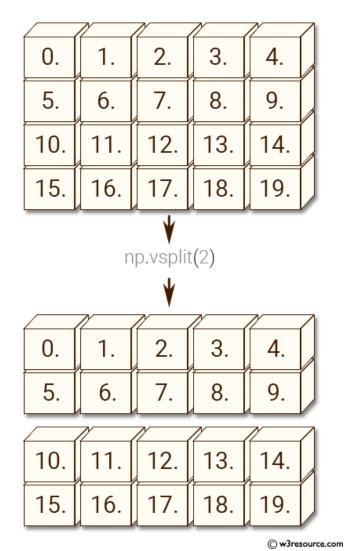
```
import numpy as np
x = np.arange(1,10)
print(x)

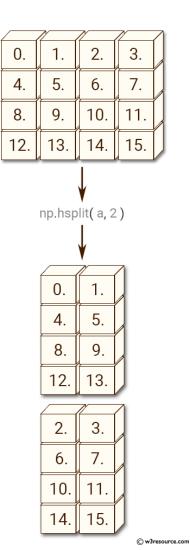
#Tách vector x thành 3 vector
#tại các vị trí 2 và 6
x1, x2, x3 = np.split(x, [2,6])
print(x1, x2, x3)
```

```
[1 2 3 4 5 6 7 8 9]
[1 2] [3 4 5 6] [7 8 9]
```

5.4 Split Arrays (

Vsplit, hsplit: Tách một ma trận thành các ma trận con theo hàng, cột

5.5 Flip

```
Ma trận ban đầu:

[[ 1 2 3 4 5]

[ 6 7 8 9 10]

[11 12 13 14 15]

[16 17 18 19 20]

[21 22 23 24 25]]

np.flip(A,0) ~ np.fipud(A): Lật ngược ma trận A theo hàng.
```

```
#Lật ma trận theo hàng
A2 = np.flip(A,0)
#Tương đương với
A2 = np.flipud(A)
print('Lật ma trận theo hàng: \n',A2)
Lật ma trận theo hàng:
```

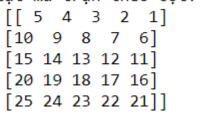
[[21 22 23 24 25] [16 17 18 19 20]

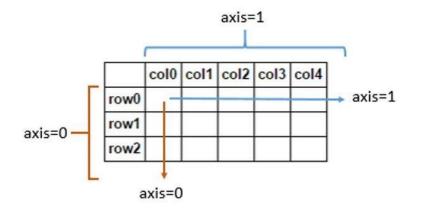
[11 12 13 14 15] [6 7 8 9 10] [1 2 3 4 5]]

```
np.flip (A,1) ~ np.fliplr(A): Lật ngược ma trận
A theo cột.

1 #Lật ma trận theo cột
2 A1 = np.flip(A,1)
3 #Tương đương với
4 A1 = np.fliplr(A)
5 print('Lật ma trận theo cột: \n',A1)

Lật ma trận theo cột:
```


Yêu cầu: Tạo một vector gồm 30 phần tử, có giá trị tăng dần từ 1 đến 30.

```
Vector a:

[ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30]
```

Chỉ sử dụng các phương thức reshape, ravel, split...tách Vector a ở trên thành 3 vector con bao gồm:

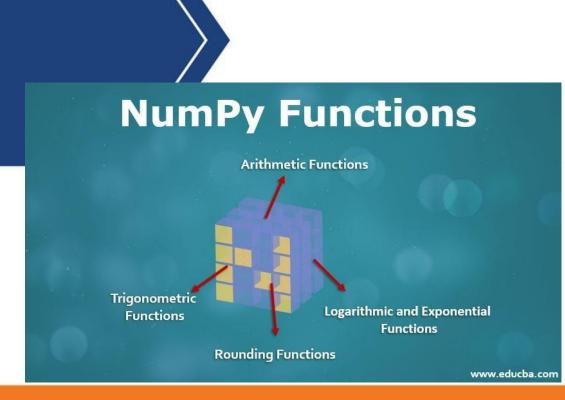
- a_le: chứa các phần tử là số le;
- a_chan: chứa các phần tử là số chẵn.
- a_3: chứa các phần tử chia hết cho 3

```
Vector a_le : [ 1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21 23 25 27 29]

Vector a_chan: [ 2 4 6 8 10 12 14 16 18 20 22 24 26 28 30]

Vector a_3 : [ 3 6 9 12 15 18 21 24 27 30]
```

2. Tính toán với NumPy

2.1 Arithmetic operators.

The following table lists the arithmetic operators implemented in NumPy:

Operator	Equivalent ufunc	Description
+	np.add	Addition (e.g., 1 + 1 = 2)
RST.	np.subtract	Subtraction (e.g., $3 - 2 = 1$)
₹ 5	np.negative	Unary negation (e.g., -2)
*	np.multiply	Multiplication (e.g., $2 * 3 = 6$)
/	np.divide	Division (e.g., $3 / 2 = 1.5$)
//	np.floor_divide	Floor division (e.g., $3 // 2 = 1$)
**	np.power	Exponentiation (e.g., 2 ** 3 = 8)
%	np.mod	Modulus/remainder (e.g., 9 % 4 = 1)

2.1 Arithmetic operators(2).

```
import numpy as np
x = np.arange(8)
print("x =", x)
print('-----')
#Các phép toán đã giới thiệu trong buổi 01
print("x + 5 = ", x + 5)
print("x - 5 = ", x - 5)
print("x - 5 = ", x - 5)
print("x * 2 = ", x * 2)
print("x * 2 = ", x / 2)
print("x // 2 = ", x // 2)
print("x % 2 = ", x % 2)
print("x % 3 = ", x * 3)
x = [0 1 2 3 4 5 6 7]
```

```
 \begin{array}{l} x &= \begin{bmatrix} 0 & 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 \end{bmatrix} \\ \hline \\ x + 5 &= \begin{bmatrix} 5 & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 & 11 & 12 \end{bmatrix} \\ x - 5 &= \begin{bmatrix} -5 & -4 & -3 & -2 & -1 & 0 & 1 & 2 \end{bmatrix} \\ -x &= \begin{bmatrix} 0 & -1 & -2 & -3 & -4 & -5 & -6 & -7 \end{bmatrix} \\ x * 2 &= \begin{bmatrix} 0 & 2 & 4 & 6 & 8 & 10 & 12 & 14 \end{bmatrix} \\ x / 2 &= \begin{bmatrix} 0 & 0 & 5 & 1 & 1 & 5 & 2 & 2 & 5 & 3 & 3 & 5 \end{bmatrix} \\ x / / 2 &= \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 1 & 2 & 2 & 3 & 3 \end{bmatrix} \\ x % 2 &= \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \\ x ^ 3 &= \begin{bmatrix} 0 & 1 & 8 & 27 & 64 & 125 & 216 & 343 \end{bmatrix}
```

```
1 print("x =", x)
 2 | print('-----
 3 #Sử dụng các phương thức của NumPy
 4 print("x + 5 =", np.add(x,5))
 5 \text{ print}("x - 5 = ", np.subtract(x, 5))
 6 print("-x =", np.negative(x))
 7 print("x * 2 =", np.multiply(x,2))
 8 print("x / 2 =", np.divide(x,2))
    print("x // 2 =", np.floor_divide(x, 2))
10 print("x % 2 =", np.mod(x,2))
11 print("x ^3 =", np.power(x,3))
x = [01234567]
x + 5 = [5 6 7 8 9 10 11 12]
x - 5 = \begin{bmatrix} -5 - 4 - 3 - 2 - 1 & 0 & 1 & 2 \end{bmatrix}
-x = [0 -1 -2 -3 -4 -5 -6 -7]
x * 2 = [0 2 4 6 8 10 12 14]
x / 2 = [0. 0.5 1. 1.5 2. 2.5 3. 3.5]
x // 2 = [0 0 1 1 2 2 3 3]
x \% 2 = [0 1 0 1 0 1 0 1]
x ^3 = [0 1 8 27 64 125 216 343]
```

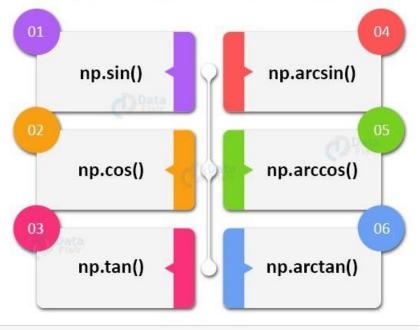
2.2 Abs | Trigonometric functions

 np.abs() | np.absolute(): để tính giá trị tuyệt đối của các phần tử.

```
1  x = np.array([-2, -1, 0, 1, 2])
2  print(x)
3  print('----')
4  print(np.abs(x))
5  print(np.absolute(x))
6
```

```
[-2 -1 0 1 2]
-----
[2 1 0 1 2]
[2 1 0 1 2]
```

Trigonometric Functions


```
theta = np.linspace(0, np.pi, 3)
print("theta = ", theta)
print('----')
print("sin(theta) = ", np.sin(theta))
print("cos(theta) = ", np.cos(theta))
print("tan(theta) = ", np.tan(theta))
```

```
theta = [0. 1.57079633 3.14159265]

sin(theta) = [0.00000000e+00 1.0000000e+00 1.2246468e-16]

cos(theta) = [ 1.0000000e+00 6.123234e-17 -1.0000000e+00]

tan(theta) = [ 0.000000000e+00 1.63312394e+16 -1.22464680e-16]
```

2.3 Exponents and logarithms

Function	Description	
exp(arr)	Returns exponential of an input array element wise	
expm1(arr)	Returns exponential exp(x)-1 of an input array element wise	
exp2(arr)	Returns exponential 2**x of all elements in an array	
log(arr)	Returns natural log of an input array element wise	
log10(arr)	Returns log base 10 of an input array element wise	
log2(arr)	Returns log base 2 of an input array element wise	
logaddexp(arr)	Returns logarithm of the sum of exponentiations of all inputs	
logaddexp2(arr)	Returns logarithm of the sum of exponentiations of the inputs in base 2	

2.3 Exponents and logarithms (2)

1 x = np.array([1, 2, 3])

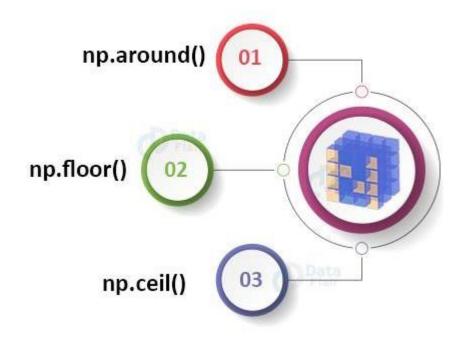
```
3 print("x =", x)
4 print('----')
 5 print("e^x =", np.exp(x))
 6 print("2^x = np.exp2(x))
  7 print("3^x =", np.power(3, x))
x = [1 \ 2 \ 3]
e^x = [2.71828183 7.3890561 20.08553692]
2^x = [2. 4. 8.]
3^x = [3 \ 9 \ 27]
                                            1 x = np.array([1, 2, 4, 100])
                                           3 print("x =", x)
4 print('----')
5 print("ln(x) =", np.log(x))
                                            6 print("log2(x) =", np.log2(x))
                                            7 print("log10(x) =", np.log10(x))
                                          X = [1 2 4 100]
                                          ln(x) = [0. 0.69314718 1.38629436 4.60517019]

log2(x) = [0. 1. 2. 6.64385619]

log10(x) = [0. 0.30103 0.60205999 2. ]
```

2.4 Rounding Functions

Rounding Functions in NumPy

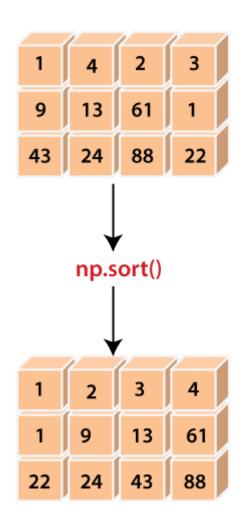

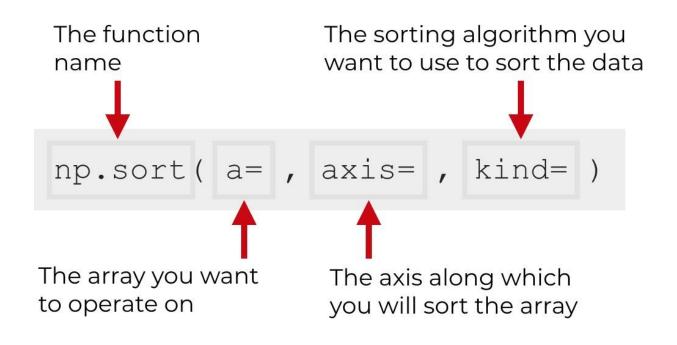
```
import numpy as np
   arr = np.array([20.8999,67.89899,54.43409])
   print(arr)
   print('-----
  #1) Làm tròn tới 1 số sau dấu ,
   print(np.around(arr,1))
   #2)Làm tròn tới 2 số sau dấu,
   print(np.around(arr,2))
   #3)Làm tròn xuống số nguyên gần nhất
   print(np.floor(arr))
14
   #4)Làm tròn lên số nguyên gần nhất
   print(np.ceil(arr))
[20.8999 67.89899 54.43409]
[20.9 67.9 54.4]
```

```
[20.9 67.9 54.43]
[20. 67. 54.]
[21. 68. 55.]
```

3. Sắp xếp mảng (np.sort)

3. Sắp xếp các phần tử trong mảng (

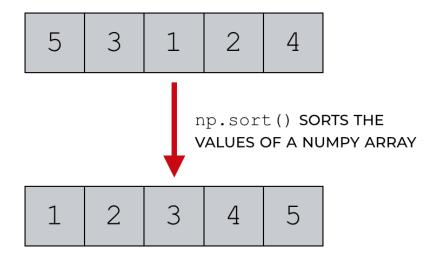

* kind='quicksort' - Default, 'mergesort', 'heapsort', 'stable'

3. Sắp xếp các phần tử trong mảng (

Sắp xếp các phần tử trong một Vector


```
#Sắp xếp các phần tử trong một vector
   a = np.random.randint(1,33,15)
   print('Vector ban đầu:\n', a)
   print('-----
   #Sắp xếp vector a tăng dần
   a sort = np.sort(a)
   #Sắp xếp vector a giảm dần:
  #1) Lật vector a sort để sắp xếp giảm dần
11 b sort = np.flip(a sort)
12  #2) sử dụng -np.sort(-x)
  b sort = -np.sort(-a)
   print('Vector sap xep tang dan: \n',a sort)
15
16 print('Vector sắp xếp giảm dần: \n',b sort)
```

```
Vector ban đầu:

[ 1 17 13 15 9 9 23 30 32 10 30 16 4 16 24]

------

Vector sắp xếp tăng dần:

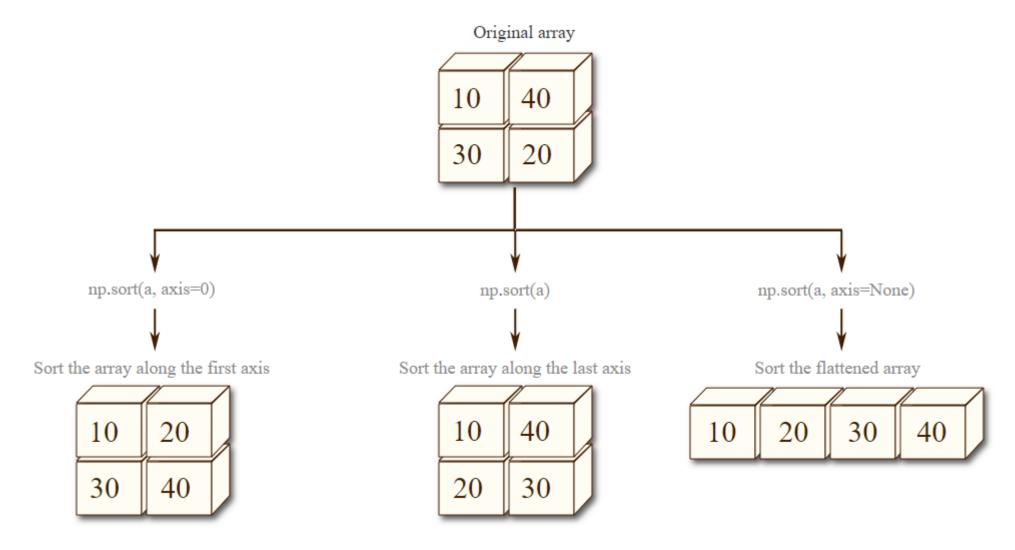
[ 1 4 9 9 10 13 15 16 16 17 23 24 30 30 32]

Vector sắp xếp giảm dần:

[ 32 30 30 24 23 17 16 16 15 13 10 9 9 4 1]
```

3. Sắp xếp các phần tử trong mảng (3)

Sắp xếp các phần tử trong một Ma trận:

3. Sắp xếp các phần tử trong mảng (3)

Sắp xếp các phần tử trong một Ma trận:

```
Ma trận A:

[[ 8 27 2 8 3 26]

[ 7 16 19 23 29 21]

[14 10 1 3 20 5]

[29 11 19 12 17 29]

[ 4 14 10 4 23 4]]

axis=0
```

```
1 #a) Sắp xếp theo hàng axis=0
2 a_sort1 = np.sort(A,axis=0)
3 print('Ma trận 1:\n', a_sort1)
```

```
Ma trận 1:

[[ 4 10 1 3 3 4]

[ 7 11 2 4 17 5]

[ 8 14 10 8 20 21]

[14 16 19 12 23 26]

[29 27 19 23 29 29]]
```

```
axis=1
```

```
axis=None
```

```
#b) Sắp xếp theo cột axis=1 | Default
a_sort2 = np.sort(A,axis=1)
print('Ma trận 2:\n', a_sort2)
```

```
Ma trận 2:

[[ 2  3  8  8  26  27]

[ 7  16  19  21  23  29]

[ 1  3  5  10  14  20]

[11  12  17  19  29  29]

[ 4  4  4  10  14  23]]
```

```
#c) Chuyển thành vector và sắp xếp các phần tử tăng dần theo hàng
v_sort = np.sort(A,axis=None)
print('Vector: \n', v_sort)
```

Vector

[2 3 3 4 7 8 8 8 10 10 10 12 12 16 16 17 18 21 22 23 23 23 24 26 26 26 27 27 27 29]

```
#Sắp xếp tất cả các phần tử theo thứ tự tăng dần theo hàng
a_sort3 = np.sort(A, axis=None).reshape(A.shape[0],A.shape[1])
print('Ma trận 3:\n', a_sort3)
```

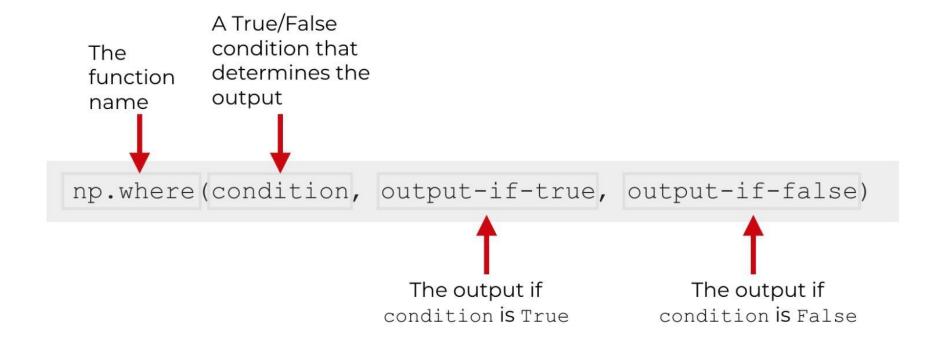
Ma trận 3:

```
[[ 2 3 3 4 7 8]
[ 8 8 10 10 10 12]
[12 16 16 17 18 21]
[22 23 23 23 24 26]
[26 26 27 27 27 29]]
```

4. Tìm kiếm (np.where)

4. Tìm kiếm trong mảng: np.where (1)

np.where(): Tìm kiếm một phần tử trong mảng theo điều kiện

4. Tìm kiếm trong mảng: np.where (2)

Vd1: Tìm kiếm trên vector

```
import numpy as np
 2 \times = \text{np.array}([17, 2, 11, 1, 9, 15, 1, 3, 8, 1, 12, 13, 5])
  #1) Tìm kiếm các phần tử có giá trị ==1
 4 t1 = np.where(x==1)
 5 print(t1)
 6 print('1. Số phần tử thỏa mãn điều kiện = 1: ', t1[0].size)
 7 print('-----')
8 #2)Tìm kiếm các phần tử có giá trị >10
  t2 = np.where(x>10)
10 print(t2)
11 print('2. Số phần tử thỏa mãn điều kiện>10: ', t2[0].size)
12 print('--
13 #Tìm kiếm các phần tử có giá trị [5,12)
14 t3 = np.where((x \ge 5) & (x < 12))
15 print(t3)
16 print('3.Số phần tử thỏa mãn điều kiện [5,10): ', t3[0].size)
17
```

```
(array([3, 6, 9], dtype=int64),)
1. Số phần tử thỏa mãn điều kiện = 1: 3
    (array([ 0,  2,  5, 10, 11], dtype=int64),)
2. Số phần tử thỏa mãn điều kiện>10: 5
    (array([ 2,  4,  8, 12], dtype=int64),)
3. Số phần tử thỏa mãn điều kiện [5,10): 4
```

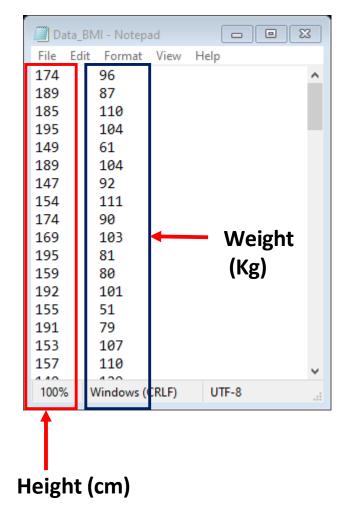
4. Tìm kiếm trong mảng: np.where (2)

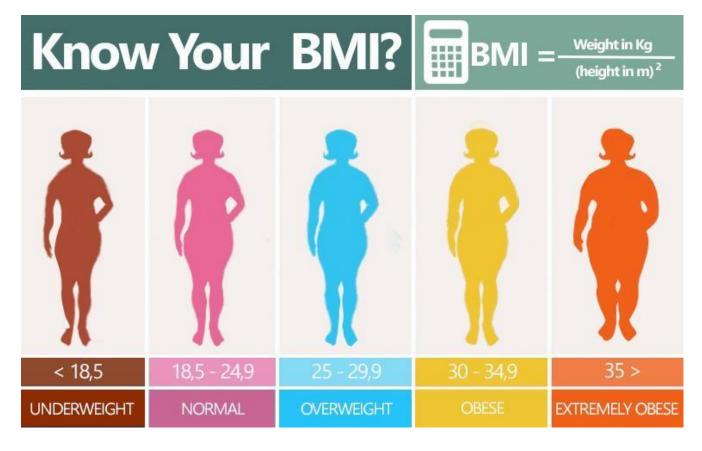
Vd2: Tìm kiếm trên ma trận:

File dữ liệu Data_BMI.txt lưu trữ thông tin chiều cao, cân nặng của 100 người.

Yêu cầu 2.1: Đọc dữ liệu từ file Data_BMI.txt vào 2 vector tương ứng.

- v_height: chứa dữ liệu chiều cao
- v_Weight: Chứa dữ liệu cân nặng

Vector chiều cao:

```
[174 189 185 195 149 189 147 154 174 169 195 159 192 155 191 153 157 140 144 172 157 153 169 185 172 151 190 187 163 179 153 178 195 160 157 189 197 144 171 185 175 149 157 161 182 185 188 181 161 140 168 176 163 172 196 187 172 178 164 143 191 141 193 190 175 179 172 168 164 194 153 178 141 180 185 197 165 168 176 181 164 166 190 186 168 198 175 145 159 185 178 183 194 177 197 170 142 160 195 190]
```

Vector cân nặng:

[96 87 110 104 61 104 92 111 90 103 81 80 101 51 79 107 110 129 145 139 110 149 97 139 67 64 95 62 159 152 121 52 65 131 153 132 114 80 152 81 120 108 56 118 126 76 122 111 72 152 135 54 110 105 116 89 92 127 70 88 54 143 54 83 135 158 96 59 82 136 51 117 80 75 100 154 104 90 122 51 75 140 105 118 123 50 141 117 104 140 154 96 111 61 119 156 69 139 69 50]

Yêu cầu 2.2: Tạo vector v_height_m2 từ vector v_height theo yêu cầu sau:

- Chuyển đổi đơn vị của các phần tử từ cm sang m
- Tính bình phương giá trị các phần tử

```
Vector v_height_m2:

[3.0276 3.5721 3.4225 3.8025 2.2201 3.5721 2.1609 2.3716 3.0276 2.8561 3.8025 2.5281 3.6864 2.4025 3.6481 2.3409 2.4649 1.96 2.0736 2.9584 2.4649 2.3409 2.8561 3.4225 2.9584 2.2801 3.61 3.4969 2.6569 3.2041 2.3409 3.1684 3.8025 2.56 2.4649 3.5721 3.8809 2.0736 2.9241 3.4225 3.0625 2.2201 2.4649 2.5921 3.3124 3.4225 3.5344 3.2761 2.5921 1.96 2.8224 3.0976 2.6569 2.9584 3.8416 3.4969 2.9584 3.1684 2.6896 2.0449 3.6481 1.9881 3.7249 3.61 3.0625 3.2041 2.9584 2.8224 2.6896 3.7636 2.3409 3.1684 1.9881 3.24 3.4225 3.8809 2.7225 2.8224 3.0976 3.2761 2.6896 2.7556 3.61 3.4596 2.8224 3.9204 3.0625 2.1025 2.5281 3.4225 3.1684 3.3489 3.7636 3.1329 3.8809 2.89 2.0164 2.56 3.8025 3.61
```


Yêu cầu 2.3: Tính chỉ số BMI của 100 người ngày theo công thức bên dưới, chỉ số BMI được làm tròn tới 1 số sau dấu ",". Lưu kết quả vào vector v bmi.

```
BMI = Cân nặng (kg)

Chiều cao x chiều cao (m)
```

```
Chỉ số BMI:
[31.7 24.4 32.1 27.4 27.5 29.1 42.6 46.8 29.7 36.1 21.3 31.6 27.4 21.2 21.7 45.7 44.6 65.8 69.9 47. 44.6 63.7 34. 40.6 22.6 28.1 26.3 17.7 59.8 47.4 51.7 16.4 17.1 51.2 62.1 37. 29.4 38.6 52. 23.7 39.2 48.6 22.7 45.5 38. 22.2 34.5 33.9 27.8 77.6 47.8 17.4 41.4 35.5 30.2 25.5 31.1 40.1 26. 43. 14.8 71.9 14.5 23. 44.1 49.3 32.4 20.9 30.5 36.1 21.8 36.9 40.2 23.1 29.2 39.7 38.2 31.9 39.4 15.6 27.9 50.8 29.1 34.1 43.6 12.8 46. 55.6 41.1 40.9 48.6 28.7 29.5 19.5 30.7 54. 34.2 54.3 18.1 13.9]
```


Sắp xếp theo thứ tự tăng dần:

Yêu cầu 2.4: Sắp xếp thứ tự các phần tử trong vector v_bmi theo chiều tăng dần, giảm dần.

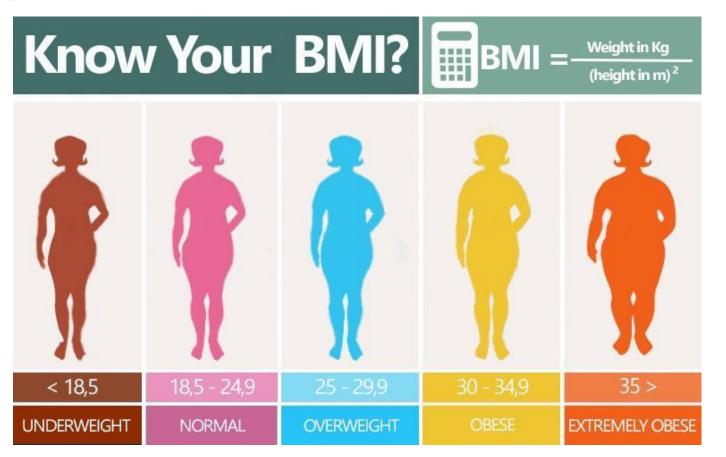
```
48.6 49.3 50.8 51.2 51.7 52. 54. 54.3 55.6 59.8 62.1 63.7 65.8 69.9 71.9 77.6]

2. Sắp xếp theo thứ tự giảm dần:
[77.6 71.9 69.9 65.8 63.7 62.1 59.8 55.6 54.3 54. 52. 51.7 51.2 50.8 49.3 48.6 48.6 47.8 47.4 47. 46.8 46. 45.7 45.5 44.6 44.6 44.1 43.6 43. 42.6 41.4 41.1 40.9 40.6 40.2 40.1 39.7 39.4 39.2 38.6 38.2 38. 37. 36.9 36.1 36.1 35.5 34.5 34.2 34.1 34. 33.9 32.4 32.1 31.9 31.7 31.6 31.1 30.7 30.5 30.2 29.7 29.5 29.4 29.2 29.1 29.1 28.7 28.1 27.9 27.8 27.5 27.4 27.4 26.3 26. 25.5 24.4 23.7 23.1 23. 22.7 22.6 22.2 21.8 21.7 21.3 21.2 20.9 19.5 18.1 17.7 17.4 17.1 16.4 15.6 14.8 14.5 13.9 12.8]
```

[12.8 13.9 14.5 14.8 15.6 16.4 17.1 17.4 17.7 18.1 19.5 20.9 21.2 21.3 21.7 21.8 22.2 22.6 22.7 23. 23.1 23.7 24.4 25.5 26. 26.3 27.4 27.4 27.5 27.8 27.9 28.1 28.7 29.1 29.1 29.2 29.4 29.5 29.7 30.2 30.5 30.7 31.1 31.6 31.7 31.9 32.1 32.4 33.9 34. 34.1 34.2 34.5 35.5 36.1 36.1 36.9 37. 38. 38.2 38.6 39.2 39.4 39.7 40.1 40.2 40.6 40.9 41.1 41.4 42.6 43. 43.6 44.1 44.6 44.6 45.5 45.7 46. 46.8 47. 47.4 47.8 48.6

Yêu cầu 1.5: Thống kê số lượng người theo từng mức dựa vào phân loại theo hình.

Tổng số: 100	
<pre>1. Underweight :</pre>	10
2. Normal :	13
3. Overweight :	16
4. Obese :	14
5. Extremely Bbese:	47

5.Ma trận vuông

5.1 Định thức det (A)

Định thức của ma trận vuông cấp n là tổng đại số của n! (n giai thừa) số hạng, mỗi số hạng là tích của n phần tử lấy trên các hàng và các cột khác nhau của ma trận A, mỗi tích được nhân với phần tử dấu là +1 hoặc -1 theo phép thế tạo bởi các chỉ số hàng và chỉ số cột của các phần tử trong tích

$$\det(A) = \sum_{\sigma \in S_n} \operatorname{sgn}(\sigma) \prod_{i=1}^n a_{i,\sigma(i)}$$

Định thức của một ma trận vuông còn được viết như sau

$$det A = egin{bmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & a_{1,3} & \cdots & a_{1,n} \ a_{2,1} & a_{2,2} & a_{2,3} & \cdots & a_{2,n} \ a_{3,1} & a_{3,2} & a_{3,3} & \cdots & a_{3,n} \ & & & & & & & \ a_{n,1} & a_{n,2} & a_{n,3} & \cdots & a_{n,n} \ \end{pmatrix}$$

Áp dụng với các ma trận vuông cấp 1,2,3 ta có:

$$\det\begin{bmatrix} a_1 & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} = \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{vmatrix} = a_{11}a_{22} - a_{12}a_{21}$$

$$\det\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} = \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{vmatrix} = a_{11}a_{22}a_{33} + a_{12}a_{23}a_{31} + a_{13}a_{21}a_{32} - a_{13}a_{22}a_{31} - a_{12}a_{21}a_{33} - a_{11}a_{23}a_{32}$$

5.1 Định thức det (A)

np.linalg.det(a): tính định thức của ma trận vuông a

```
Ma trận a:
[[ 1  3  1  4]
[ 3  9  5  15]
[ 0  2  1  1]
[ 0  4  2  3]]
det(a) = -3.999999999999999
```

```
Ma trận b:

[[ 1 2 3 4]

[-2 -1 4 1]

[ 3 -4 -5 6]

[ 1 2 3 4]]

det(b) = 0.0
```

5.2 Ma trận nghịch đảo

Ma trận nghịch đảo của ma trận vuông M ký hiệu M⁻¹

 $M * M^{-1} = I (ma trận đơn vị)$

$$M = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 0 & 1 & 4 \\ 5 & 6 & 0 \end{bmatrix}$$

$$M^{-1} = \begin{bmatrix} -24 & 18 & 5 \\ 20 & -15 & -4 \\ -5 & 4 & 1 \end{bmatrix}$$

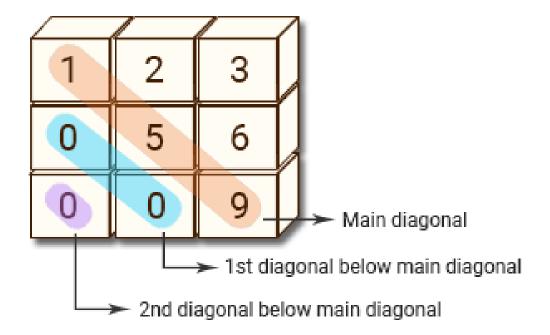
np.linalg.inv(m): Tìm ma trận nghịch đảo của ma trận m

det(m) = 0: Không tồn tại ma trận nghịch đảo

a) Lấy phần tử trên đường chéo

a.diagonal(): trả về vector chứa các phần tử nằm trên đường chéo chính của ma trận a.

a.diagonal(k): trả về vector chứa các phần tử nằm cách đường chéo chính của ma trận a, k phần tử (k>0 trên đường chéo chính, k<0 dưới đường chéo chính


```
60 84 47 28 10 48 83 43]
        82 30 52 70 56 77 91]
59
           21 64 89 31 69 1]
 6 15
              10 96 54 51 89]
20 50
      6
  16 56 62
                ≥23 3 77 4]
     71 70 80
                    70 90 58]
 7 48 78 26 99
 4 35 57 31 3 73
89 73 27 32 83 71 55
[95 15 67 75 86 36 96 72]
```

```
#Lấy các phần tử nằm trên đường chéo chính
#của ma trận a 1 phần tử
d_A1 = A.diagonal(1)
print(d_A1)
```

```
#Lấy các phần tử trên đường chéo chính của
#ma trận vuông A
d_A = A.diagonal()
print(d_A)
```

```
#Lấy các phần tử nằm dưới đường chéo chính
#của ma trận a 4 phần tử
d_A1 = A.diagonal(-4)
print(d_A1)
```

b) Ma trận tam giác (triu | tril)

np.triu(m) | np.tril(m): trả về ma trận tam giác trên | dưới của ma trận m.

np.triu(m, k): trả về ma trận trên của ma trận m cách đường chéo chính k phần tử (k = 0 (default), k<0 bên dưới đường chéo chính, k>0 bên trên đường chéo chính

```
      [79] 98 60 84 47 28 10 48 83 43

      [59] 55 80 82 30 52 70 56 77 91

      [ 6 15 17 62 21 64 89 31 69 1

      [ 20 50 6 77 62 10 96 54 51 89

      [ 72 16 56 62 77 30 23 3 77 4

      [ 73 68 71 70 80 20 78 70 90 58

      [ 7 48 14 78 26 99 69 13 91 21

      [ 4 35 57 20 31 3 73 16 25 14

      [ 89 73 27 32 2 83 71 55 17 34

      [ 95 15 67 75 86 47 36 96 72 92
```

```
1 #Ma trận tam giác trên của
2 #ma trận A
3 d_A1 = np.triu(A)
4 print(d_A1)

[[79 98 60 84 47 28 10 48 83 43]
[ 0 55 80 82 30 52 70 56 77 91]
[ 0 0 17 62 21 64 89 31 69 1]
[ 0 0 0 77 62 10 96 54 51 89]
[ 0 0 0 0 77 30 23 3 77 4]
[ 0 0 0 0 0 0 0 0 0 58]
[ 0 0 0 0 0 0 0 0 0 16 25 14]
[ 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 92]]
```

```
#Tao ma trận là các phần tử trên đường chéo chính
#của ma trận vuông A cách đường chéo chính
#về phía trên 2 đường
d_A1 = np.triu(A,2)
print(d_A1)
```

```
#Tao ma trận là các phần tử trên đường chéo chính
#của ma trận vuông A cách đường chéo chính
#về phía dưới 3 đường
d_A1 = np.triu(A,-3)
print(d_A1)
```

c) Vết của ma trận

Trace of a Matrix

Suppose $T \in \mathcal{L}(V)$, $\mathbf{F} = \mathbf{C}$, and we choose a basis of V corresponding to the Decomposition Theorem. Then trace T equals the sum of the diagonal entries of that matrix.

Definition: trace of a matrix

The *trace* of a square matrix A, denoted trace A, is defined to be the sum of the diagonal entries of A.

Example: Suppose

$$A = \left(\begin{array}{ccc} 3 & -1 & -2 \\ 3 & 2 & -3 \\ 1 & 2 & 0 \end{array}\right).$$

Then

trace
$$A = 3 + 2 + 0$$

= 5.

Trace of AB equals trace of BA

If A and B are square matrices of the same size, then

$$trace(AB) = trace(BA)$$
.

```
1 #Tính trace của ma trận vuông A
2 trace A = A.trace()
```

3 print('Trace of Matrix A: ',trace_A)

```
1 #Cách 2: Tính trace của ma trận vuông A
```

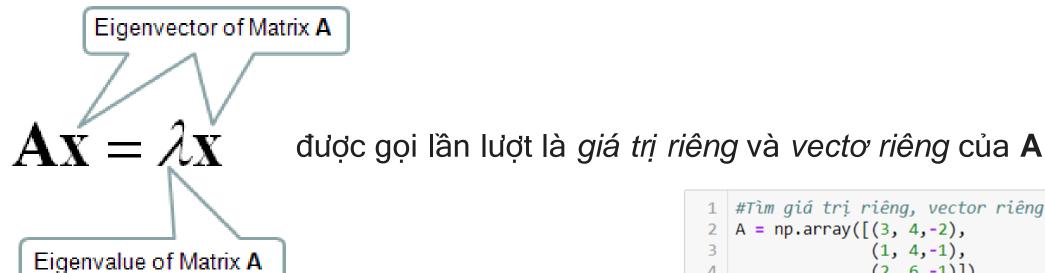
2 trace A = A.diagonal().sum()

print('Trace of Matrix A: ',trace_A)

5.4 Vector riêng, giá trị riêng

d) Vector riêng(Eigenvector), giá trị riêng (Eigenvalue)

Một số λ và một vector khác 0 X thỏa mãn


```
Eigenvalues: [3. 2. 1.]
Eigenvectors:
[[-4.08248290e-01 2.67561446e-15 7.07106781e-01]
[-4.08248290e-01 4.47213595e-01 -3.33066907e-16]
[-8.16496581e-01 8.94427191e-01 7.07106781e-01]]
```


Yêu cầu 3.1: Sử dụng vector_weigth trong bài thực hành 1 chuyển về ma trận kích thước 10 x 10.

```
Vector Weight:
 96 87 110 104 61 104 92 111 90 103 81 80 101 51 79 107 110 129
145 139 110 149 97 139 67 64 95 62 159 152 121 52 65 131 153 132
114 80 152 81 120 108
                       56 118 126
                                  76 122 111 72 152 135 54 110 105
116 89 92 127 70 88 54 143 54 83 135 158 96
                                                59 82 136 51 117
 80 75 100 154 104 90 122 51 75 140 105 118 123 50 141 117 104 140
154 96 111 61 119 156 69 139 69 50]
Ma trận Weight:
 [ 96 87 110 104 61 104 92 111 90 103]
 [ 81 80 101 51 79 107 110 129 145 139]
 [110 149 97 139 67 64 95 62 159 152]
 [121 52 65 131 153 132 114 80 152 81]
 [120 108 56 118 126 76 122 111 72 152]
 [135 54 110 105 116 89 92 127
 [ 54 143 54 83 135 158 96 59 82 136]
 [ 51 117 80 75 100 154 104 90 122 51]
 [ 75 140 105 118 123   50 141 117 104 140]
```

[154 96 111 61 119 156 69 139 69 50]]

Yêu cầu 3.2: Cho biết ma trận weight có tồn tại ma trân nghịch đảo không? Nếu có hãy xác định ma trận weight-1?

Yêu cầu 3.3: Tạo vector_diagonal chứa các phần tử trên đường chéo chính của ma trận weight, tính trace của ma trận weight.

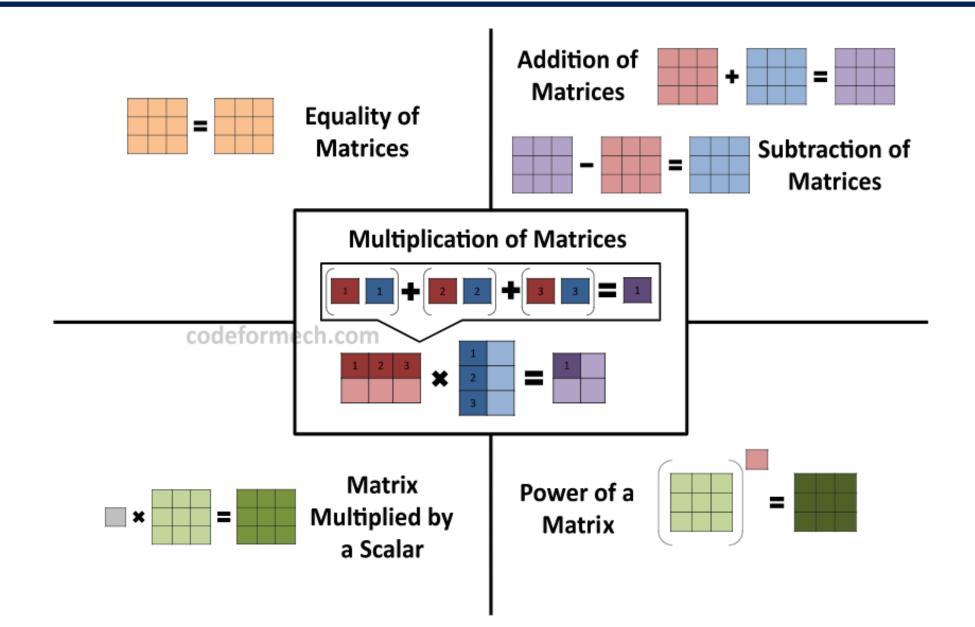
- a) Đường chéo chính của ma trận weight: [96 80 97 131 126 89 96 90 104 50]
- b)Trace của ma trận weight: 959

Yêu cầu 3.4: Tìm giá trị lớn nhất của ma trận đường chéo trên và ma trận đường chéo dưới không bao gồm các phần tử nằm trên đường chéo chính của ma trận weight?

```
61 104 92 111
                                   90 103
         110 104
                                                                                        0
                   79 107 110 129 145 139
                                                 81
                           95
                               62 159 152]
                                                [110 149
                                                                                        0]
                0 153 132 114
                               80 152
                                                Г121
                                                                                        0]
                                                    108
                                                          56 118
                                      88
                           92 127
                                                     54 110 105
                                   82 136
                                                         54
                                0 122 51
                                                             75 100 154 104
                                    0 140]
                                                    140 105 118 123
                                                             61 119 156
Phần tử max:
                                              Phần tử max:
                                                            158
```

6.Phép toán với 2 ma trận

a) So sánh 2 ma trận

np.equal(a,b) | ==: trả về ma trận (T|F) so sánh từng phần tử của ma trận a và ma trận b theo vị trí.

Lưu ý: ma trận a, b có cùng kích thước (m,n)

```
Matrix a:

[[ 9  4 19  1 18]

[15 11  1  9 14]

[17  8  4 10 13]]

Matrix b:

[[ 6  4  9 12  4]

[ 3  6 11 14 10]

[ 1  6  5 12  2]]
```

```
1 #1) So sánh 2 ma trận
2 equal_ab = np.equal(a,b)
3 #hoặc equal_ab = a==b
4
5 print(equal_ab)

[[False True False False False]
[False False False False False]
[False False False False False]
```

b) Cộng, trừ 2 ma trận

np.add(a,b) | +: trả về ma trận có các phần tử là tổng của phần tử của ma trận a và ma trận b.

np.suptract(a,b) | -: trả về ma trận có các phần tử là hiệu của phần tử ma trận a và ma trận b

Lưu ý: ma trận a, b có cùng kích thước (m,n)

```
Matrix a:
  [[ 9  4  19  1  18]
  [15  11  1  9  14]
  [17  8  4  10  13]]
Matrix b:
  [[ 6  4  9  12  4]
  [ 3  6  11  14  10]
  [ 1  6  5  12  2]]
```

```
1 #Phép cộng 2 ma trận
2 sum_ab = np.add(a,b)
3 #hoặc sum_ab = a + b
4 print (sum_ab)

[[15  8 28 13 22]
[18 17 12 23 24]
[18 14  9 22 15]]
```

```
1 #Phép trừ 2 ma trận
2 sub_ab = np.subtract(a,b)
3 #hoặc sub_ab = a - b
4 print (sub_ab)

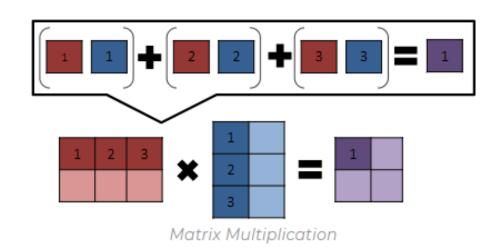
[[ 3  0  10 -11  14]
[ 12  5 -10  -5  4]
[ 16  2  -1  -2  11]]
```

c) Nhân 2 ma trận

np.dot(a,b) | @: trả về ma trận kết quả là tích của 2 ma trận a,b

Lưu ý: ma trận a có kích thước (m,n) ma trận c có kích thước (n,k) ma trận ac có kích thước (m,k)

```
Matrix a:
[[ 9 4 19 1 18]
                           #3) Tích của 2 ma trận:
 [15 11 1 9 14]
                           multi ac = np.dot(a,c)
 [17 8 4 10 13]]
                           #hoặc multi ac1 = a@c
Matrix c:
                           print(multi ac)
 [[13 8 9 13]
 [17 11 4 3]
                      [[462 484 250 545]
 [13 7 2 18]
                       [517 439 328 320]
 [12 1 7 2]
 [11364]]
                       [542 431 341 389]]
```



```
1 #Tich của 2 vector:
2 vector_a = np.random.randint(1,20,10)
3 vector_b = np.random.randint(1,20,10)
4 #Thực hiện tính tích của 2 vector
5 #Kết quả trả về một số
6 vector_ab = vector_a @ vector_b
7
8 print('Vector a:\n',vector_a)
9 print('Vector b:\n',vector_b)
10 print('Tích của hai vector:\n',vector_ab)
Vector a:
[ 7 15 18 6 3 13 8 11 2 4]
Vector b:
[ 4 1 15 12 13 16 17 6 9 14]
Tích của hai vector:
908
```


Yêu cầu : Chuyển vector_height, vector_weigth trong bài thực hành 1 về ma trận height, weight kích thước 10 x 10.

Thực hiện các phép toán: So sánh; Cộng; Trừ; Nhân hai ma trận height và weight

```
Ma trận weight:
Ma trận height:
 [[174 189 185 195 149 189 147 154 174 169]
                                                 [[ 96 87 110 104 61 104 92 111 90 103]
 [195 159 192 155 191 153 157 140 144 172]
                                                 [ 81 80 101 51 79 107 110 129 145 139]
 [157 153 169 185 172 151 190 187 163 179]
                                                 [110 149 97 139 67 64 95 62 159 152]
 [153 178 195 160 157 189 197 144 171 185]
                                                 [121 52 65 131 153 132 114 80 152 81]
 [175 149 157 161 182 185 188 181 161 140]
                                                 [120 108 56 118 126 76 122 111
 [168 176 163 172 196 187 172 178 164 143]
                                                 [135 54 110 105 116 89 92 127
 [191 141 193 190 175 179 172 168 164 194]
                                                 54 143 54 83 135 158 96 59
 [153 178 141 180 185 197 165 168 176 181]
                                                 [ 51 117 80 75 100 154 104 90 122 51]
 [164 166 190 186 168 198 175 145 159 185]
                                                 [ 75 140 105 118 123 50 141 117 104 140]
 [178 183 194 177 197 170 142 160 195 190]]
                                                 [154 96 111 61 119 156 69 139 69 50]]
```

7. Hạng của ma trận, ma trận chuyển vị

7.1 Hạng của ma trận A

Hạng của ma trận là cấp cao nhất của định thức con khác 0 của ma trận đó.

Hạng của ma trận A kí hiệu rank(A) hoặc r(A)

- + Ma trận 0 có hạng bằng 0
- + Ma trận A cấp m x n thì $0 \le r(A) \le min(m,n)$
- + Ma trận A vuông cấp n:
 - Nếu $det(A) \neq 0$ thì r(A) = n
 - Nếu det(A) = 0 thì r(A) < n

np.linalg.matrix_rank(A): Tính hạng của ma trận A

7.1 Hạng của ma trận A

Find the rank and nullity of the matrix

$$A = \begin{bmatrix} -1 & 2 & 0 & 4 & 5 & -3 \\ 3 & -7 & 2 & 0 & 1 & 4 \\ 2 & -5 & 2 & 4 & 6 & 1 \\ 4 & -9 & 2 & -4 & -4 & 7 \end{bmatrix}$$

Solution.

The reduced row-echelon form of A is

Since there are two nonzero rows, the row space and column space are both two-dimensional, so rank(A)=2.

```
\begin{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 & 2 & 0 & 4 & 5 & -3 \end{bmatrix} \\ \begin{bmatrix} 3 & -7 & 2 & 0 & 1 & 4 \end{bmatrix} \\ \begin{bmatrix} 2 & -5 & 2 & 4 & 6 & 1 \end{bmatrix} \\ \begin{bmatrix} 4 & -9 & 2 & -4 & -4 & 7 \end{bmatrix} \end{bmatrix}
Rank(A) = 2
```

```
#Hang của ma trận 0
2 A_0 = np.zeros((4,5))
3 print(A_0)
4 rank = np.linalg.matrix_rank(A_0)
5 print('Rank(A_0) = ', rank)

[[0. 0. 0. 0. 0. 0.]
[0. 0. 0. 0. 0.]
[0. 0. 0. 0. 0.]
[0. 0. 0. 0. 0.]
[0. 0. 0. 0. 0.]]
Rank(A_0) = 0
```

7.2 Ma trận chuyển vị

Chuyển vị của ma trận $m_x n$ **A** là ma trận $n_x m$ **A**^T tạo ra bằng cách chuyển hàng thành cột và cột thành hàng:

A.T: Tìm ma trận chuyển vị của ma trận A

```
(3,-7,2,0,1,4),
            (2,-5, 2, 4, 6, 1),
            (4,-9, 2,-4,-4, 7)
 5 #Tìm ma trận chuyển vi của A
 6 A T = A.T
 7 print('Ma trận A:\n',A)
 8 print('Ma trận chuyển vị của A:\n',A T)
Ma trân A:
 [[-1 2 0 4 5 -3]
 [3-7 2 0 1 4]
 [2-5 2 4 6 1]
 [4-9 2-4-4 7]]
Ma trận chuyển vị của A:
 [-1 \ 3 \ 2 \ 4]
 [4 0 4 -4]
 [5 1 6 -4]
```

A=np.array([(-1, 2, 0, 4, 5, -3),

```
Ma trận B:

[[ 1 3 1 4]

[ 3 9 5 15]

[ 0 2 1 1]

[ 0 4 2 3]]

Ma trận chuyển vị của B:

[[ 1 3 0 0]

[ 3 9 2 4]

[ 1 5 1 2]

[ 4 15 1 3]]
```


Yêu cầu: Sinh viên tìm ma trận nghịch đảo và hạng của ma trận Height, Weight trong bài thực hành số 4:

```
Ma trận nghịch đảo height.T:
                                                 Ma trận nghịch đảo weight.T:
 [[174 195 157 153 175 168 191 153 164 178]
                                                  [[ 96 81 110 121 120 135 54 51 75 154]
 [189 159 153 178 149 176 141 178 166 183]
                                                  [ 87 80 149 52 108 54 143 117 140 96]
 [185 192 169 195 157 163 193 141 190 194]
                                                  [110 101 97 65 56 110 54 80 105 111]
 [195 155 185 160 161 172 190 180 186 177]
                                                  [104 51 139 131 118 105 83 75 118 61]
 [149 191 172 157 182 196 175 185 168 197]
                                                       79 67 153 126 116 135 100 123 119
 [189 153 151 189 185 187 179 197 198 170]
                                                  [104 107 64 132 76 89 158 154 50 156]
 [147 157 190 197 188 172 172 165 175 142]
                                                  [ 92 110 95 114 122 92 96 104 141 69]
 [154 140 187 144 181 178 168 168 145 160]
                                                  [111 129 62 80 111 127 59 90 117 139]
 [174 144 163 171 161 164 164 176 159 195]
                                                  [ 90 145 159 152 72 70 82 122 104 69]
 [169 172 179 185 140 143 194 181 185 190]]
                                                  [103 139 152 81 152 88 136 51 140 50]]
Hạng của ma trận height: 10
                                                 Hạng của ma trận weight: 10
```


Yêu cầu 5.2: Sinh viên thực hành và trả lời các câu hỏi sau:

The rank of matrix
$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 2 & 2 \\ 3 & 3 & 3 \end{bmatrix}$$
 is equal to

A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

If
$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 3 & 4 & 5 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix}$$
 and $det(A)=0$ then rank of a matrix A is

- - C) Less than or equal to 3
 - A) Greater than or equal to 3 B) Strictly less than 3
 - D) Strictly greater than 3.
- A) 10 B) 5 D)1.

For matrix A of order mxn, the rank r of matrix A is

- A) $r \ge \min\{m, n\}$
- B) $r \ge \max\{m, n\}$
- C) $r \le \min\{m, n\}$ D) $r \le \max\{m, n\}$

A 5×7 matrix has all its entries equal to -1, then rank of matrix is

A)7

- B) 5
- C) 1

D) zero

The rank of the following matrix by determinant method $\begin{bmatrix} 2 & 3 & 4 \\ 4 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 4 \end{bmatrix}$ is

- A)2
- B) 3
- C) 1
- D) 0

Thank you!